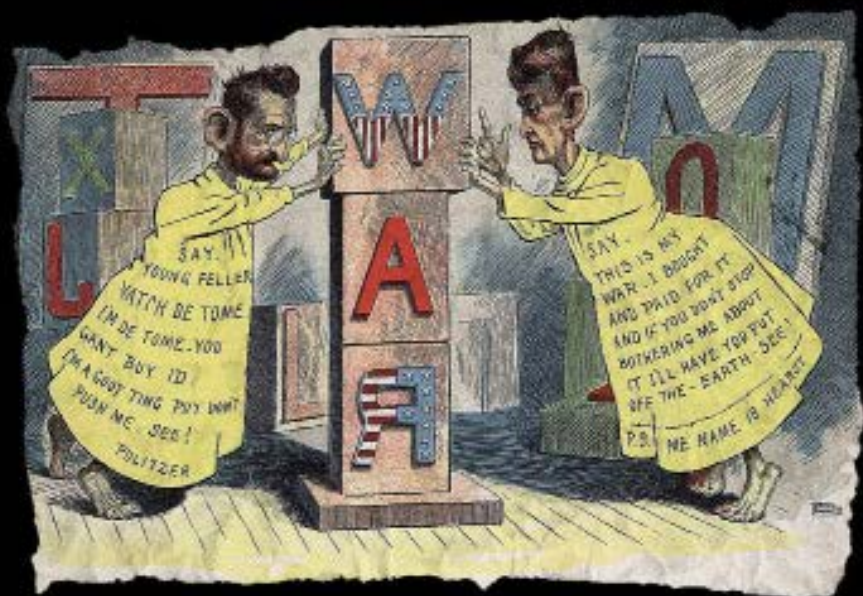

Z HISTORII MEDIÓW I DZIENNIKARSTWA

Studium selektywne

pod redakcją
Piotra Grochmalskiego
Piotra Lewandowskiego
Anny Krygier

Z HISTORII MEDIÓW I DZIENNIKARSTWA

STUDIUM SELEKTYWNE

pod redakcją
Piotra Grochmańskiego
Piotra Lewandowskiego
Anny Krygier

Recenzenci

Dr hab. Maciej Kledzik, prof. UWM

Dr Aneta Niewęglowska

Dr hab. Wiesław Waclawczyk

Skład i łamanie

Oficyna Wydawnicza Edytor.org

Lidia Ciecierska

Korekta

Anna Krygier

Projekt okładki

Anna Krygier

Na okładce wykorzystano ilustrację

The eye of truth in reno: yellow journalism, yellowcake

za: <http://pixgood.com/yellow-belly-coward.html>

© Copyright by Piotr Grochmalski, Piotr Lewandowski, Anna Krygier,
Dominika Gołaszewska, Tomasz Jacek Lis, Mateusz Maleszka,
Mateusz Zmudziński, Justyna Janczak, Jacek Laskowski

ISBN e-book 978-83-7859-596-0

ISBN druk 978-83-7859-597-7

Wydawca

Wydawnictwo internetowe e-bookowo

www.e-bookowo.pl

Kontakt: wydawnictwo@e-bookowo.pl

Wszelkie prawa zastrzeżone

Kopiowanie, rozpowszechnianie części lub całości

bez zgody wydawcy zabronione

Wydanie I 2015

SPIS TREŚCI

Wstęp	7
-------------	---

HISTORIA PRASY

DOMINIKA GOŁASZEWSKA

<i>Sytuacja polityczno-społeczna na Mazurach, a czasopiśmiennictwo regionalne do 1939 roku</i>	13
--	----

PIOTR LEWANDOWSKI

<i>Historia „Kuriera Warszawskiego” Brunona Kicińskiego jako przykład rozwoju prasy masowej i pierwszego koncernu medialnego w XIX wieku na ziemiach polskich</i>	35
---	----

TOMASZ JACEK LIS

<i>Zarys dziejów bośniacko-hercegowińskiej prasy w XIX stuleciu</i>	69
---	----

Z DZIEJÓW MEDIÓW WIZUALNYCH

MATEUSZ MALESZKA

<i>Komiks na wojnie – amerykański komiks wojenny podczas II wojny światowej</i>	95
---	----

PIOTR LEWANDOWSKI

<i>Propaganda PRL: na przykładzie plakatu propagandowego</i>	115
--	-----

PIOTR GROCHMAŁSKI

<i>Społeczna fotografia tygodnika „Wprost” w okresie 1983–1991 jako uni- kalny zapis społecznej kondycji Polaków po stanie wojennym</i>	137
---	-----

OBRAZ ŚWIATA W PRZEKAZIE MEDIALNYM

ANNA KRYGIER

Józef Piłsudski w czasopiśmie popularnonaukowym o tematyce historycznej w latach 2013–2014 195

MATEUSZ ZMUDZIŃSKI

Historia i zawartość „Głosu z Torunia”, dodatku, do tygodnika katolickiego „Niedziela”. Zarys problemu 231

JUSTYNA JANCZAK

Stereotypy płciowe w prasie 247

RZECZYWISTOŚĆ DZIENNIKARSKA

JACEK ŁASKOWSKI

Quo vadis dziennikarstwo śledcze 267

JUSTYNA JANCZAK

Tajemnica zawodowa dziennikarzy 287

WSTĘP

Istoria mediów, historia dziennikarstwa, historia prasy to nadal te dziedziny, które domagają się szerszego zainteresowania badawczego w Polsce. Współczesne, naukowe zainteresowania nad mediami oscylują wokół ich bezustannej transformacji i są to przede wszystkim analizy socjologiczne. W ostatnich latach obserwuje się spadek zainteresowania historią, którą można dostrzec w mediach. Pod pojęciem historii należy rozumieć tu szeroki zbiór problemów, zagadnień i zjawisk, które zostały zamknięte w określonych odcinkach temporalnych w prasie, radiu, telewizji, plakacie, rysunku, czy fotografii. Należą one do historii, ale tej, której kontinuum da się jeszcze odczuć, zauważyć i zaobserwować. Dlatego tak ważne jest zwrócenie uwagi na potrzeby badania dziennikarstwa – jako zjawiska osobliwego, kształtującego opinię społeczną, tworzącego inną, alternatywną rzeczywistość, która często dominuje w społecznym procesie komunikowania.

Dziennikarstwo jest sztuką. Każdy, kto choć przez chwilę miał możliwość zetknięcia się od strony praktycznej z mediami wie, że jest to sztuka socjotechniczna, w której na przemian stosuje się perswazję, propagandę, stereotyp i inne formy świadomości społecznej, tylko po to by dotrzeć do jak najszerzej liczby odbiorców i wywrzeć na nich określony wpływ. Tym bardziej warto przyjrzeć się zjawiskom kształtującym sztukę dziennikarską już od początków jego istnienia, zwrócić się ku

mechanizmom kształtującym przekaz medialny i odcodować intencje i ukryte znaczenia.

Praca „Z historii mediów i dziennikarstwa. Studium selektywne” to zbiór artykułów, których myślą przewodnią jest historia i rzeczywistość dziennikarstwa oraz mediów w ogóle. Teksty zawierają wyniki badań, analiz i dociekań głównie młodych naukowców. Różnorodność poruszanej tu tematyki wynika z szerokiego spectrum zainteresowań autorów i niebawem jest to atutem tej pracy, gdyż nie narzuca i nie hegemonizuje tym samym jednego punktu problematycznego. Każdy, kto sięgnie po tę publikację znajdzie teksty pisane różnym temperamentem, ale zawsze z takim samym zacięciem analitycznym.

Publikacja ta posiada układ problemowo-chronologiczny i w taki też została podzielona na cztery pola tematyczne. Pierwszym z nich jest historia prasy, w którym czytelnik będzie mógł zapoznać się z zagadnieniami poświęconymi początkom powstawania dojrzałych systemów prasowych od czasów nowożytnych po XX wiek. Kolejne teksty zostały poświęcone komunikacji wizualnej – komiksowi i plakatowi jako narzędziom przesyłu idei i symboli. Trzeci dział traktuje o obrazowaniu rzeczywistości medialnej. Uwaga autorów skupia się głównie na prezentowaniu wybranych zagadnień związanych z przekazem medialnym jako elementem tworzącym rzeczywistość kulturowo-społeczną. W części czwartej znajdują się prace mówiące o trudach warsztatu dziennikarskiego.

W swej różnorodności praca ta posiada jeden wspólny mianownik – dostrzega szereg możliwości badawczych i interpretacyjnych w komunikacji masowej jako szerokim polu dociekań naukowych. Dlatego warto ją polecić każdemu, kto jest zainteresowany zagadnieniami związanymi z rozwojem komunikacji masowej, wizualnej i obrazowaniem za pośrednictwem mediów. Z całą pewnością będzie to lektura, która zmotywuje do stawiania dodatkowych pytań i poszukiwania na nie odpowiedzi.

Redaktorzy pragną przy tym zachęcić do współpracy wszystkich, zwłaszcza młodych naukowców zajmujących się szeroko pojętą dziedziną historii mediów i rzeczywistości dziennikarskiej. W przyszłości planowane są kolejne tomy zawierające zagadnienia z zakresu teorii mediów, teorii komunikacji, kreowania rzeczywistości medialnej czy warsztatu dziennikarskiego. Autorzy tekstów i redaktorzy tomu pragną przy tym wyrazić serdeczne podziękowania recenzentom: Panu drowi hab. Maciejowi Kleczikowi, prof. UWM, Pani dr Anecie Niewęgłowskiej, oraz Panu drowi hab. Wiesławowi Wacławczykowi za szereg cennych merytorycznych i praktycznych uwag, które znacząco przyczyniły się do poprawy jakości i odbioru niniejszej publikacji.

Redakcja